

יום ג', כ"ג בשבט תשס"ב (5 בפברואר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

בשעה שאנחנו נכנסים לשבוע האחרון של **חודש שבט**, ברצוני להביא לפניכם קטעים מהמאמר הבא [מפי הרב בן-ציון פירר בספרו, "אלה הם מועדיי"] **על ט"ו בשבט ומשמעותו:** האלילות העתיקה בגלגולה המודרני היא **תורת החמרנות** האומרת, כי אליל הטבע עומד במרכז כל המאורעות ההיסטוריים ומנצח עליהם. לפי התורה המשובשת הזאת, סיבת כל הסיבות היא האינטרס החומרי בלבד אשר על מוצא פיו, כביכול, יחיה האדם וילחם את מלחמת הקיום שלו, ומותר האדם מיתר בעלי החיים אין. התורה הכפרנית הזאת משעבדת את כל כוחות האדם, הרוחניים והחומריים כאחד, לאותו אימפולס פרימיטיבי החבוי בקיפולי תת-ההכרה התולדתית – האנוכיות.

גילוייה הרוחניים שבנפש האדם הם, לפי זה, שלוחיו הנאמנים של האינטרס החומרי, ומשרתים רק אותו. אין האלילים האלה מודים **בקימו הנפרד** של הכוח הרוחני הנלחם מלחמת כבוש נגד האנוכיות שבאדם, וכל אחד מהיריבים האלה נבנה אך ורק על חורבנו של השני. החומרנות בהגדרתו של המרכסים, לדוגמא, ראה בתנאים הכלכליים שבחברה, הכוח הדוחף **היחיד** להשתלשלויות ההיסטוריות הבלתי-פוסקות, על תקופותיהן השקטות והסוערות... תנאי כלכלה טובים ומבטיחים נותנים, לדבריהם, כיוון אחר לגמרי לתולדות האנושות מאשר תנאי כלכלה גרועים וירודים. בצורת ושגיאות במדיניות הכלכלית, הן הן הגורמים **היחידים** לתהפוכות סוציאליות ולשינוי פני משטרים בחברה האנושית, והן גם הקובעות במידה מרובה את שלום העולם או הסתבכותו הבינלאומית.

אויבתה בנפש של תורת שוא זו היא, **היהדות**. לפי היהדות, עומד במרכז ההיסטוריה האנושית אך ורק **רצון ה'**, אשר ממנו יתד ופינה **לכל** העליות והירידות בתולדות האנושות. האינטרס החומרי, עד כמה שהוא משפיע על התפתחות ההיסטוריה לפי ראות עינינו – הוא רק אמצעי בידי ההשגחה המסתתרת מאחורי הטבע. אמנם רק לכוחות רוחניים השפעה מכרעת על מהלך ההיסטוריה, מכיוון שבמהותו הוא תוצאה ישירה מבחירתו של האדם ברע או בטוב, ובא כגמול למעשי בני אדם, **לפי כללי המשפט האלוקי של שכר ועונש**.

הביטוי הקלאסי של היהדות לשלילת היסוד של המטריאליזם ההיסטורי הוא מאמרם של חז"ל: "בארבעה פרקים בשנה, העולם נידון – בפסח על התבואה, בעצרת [=שבועות] על פירות האילן, בראש השנה כל באי עולם עוברין לפניו כבני מרון, שנאמר: [תהלים ל"ג 15] "היוצר יחד לבם, המבין אל כל מעשיהם"; ובחג [הסוכות] נידונין על המים." [ראש השנה פרק א' משנה ב'] (בגמרא מבואר, כי היוצר רואה יחד לבם של כל באי העולם ומבין אל כל מעשיהם, ודן אותם **כל אחד לפי מעשיו**). אין גורל האדם או של האנושות כולה נחרץ על ידי מצבים כלכליים טובים או גרועים, אין גזר הדין על פירות ועל התבואה משפיע בהרבה או במעט על דינו של בן האדם. יכול גזר הדין הכלכלי להסתכם אפילו בשלילה, ובכל זאת גזר הדין של היחיד ושל העולם יכול להסתכם בחיוב! אין שלום ומלחמות של עמים ומדינות תלויים בתנאי כלכלה איוו שהם. אין מהלך ההיסטוריה מותנה בשפע כלכלי או בבצורת. [ויקרא רבה פרשה כ"ט]: "...ועל המדינות בו ייאמר איזו לחרב ואיזו לשלום..." אינו קשור ב"איזו לרעב ואיזו לשובע..." ושניהם יחד אינם קשורים בתנאי הכלכלה האובייקטיביים שעליהם **נידון בנפרד**.

איתלות בין הטבע וקורותיו לבין האנושות ותולדותיה הודגשה ביתר-שאת ע"י הלכה שניה, שהיא אגב הלכה למעשה, והשפעתה ממילא יותר חזקה על הלך המחשבה של העם היהודי. [ראש השנה פרק א' משנה א'] "ארבעה ראשי שנים הם... באחד בתשרי - ראש השנה לשנים,

"...ועת צרה היא ליעקב וממנה יוושע." [ירמיה ל' 7]

יום נעים ושמח, בציפיה לישועה!

הדף מוקדש לרפואתו השלמה של בננו **יצחק יוסף הכהן בן ביילע זלאטע** בתוך שאר חולי ישראל

יום ג', כ"ג בשבט תשס"ב (5 בפברואר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

ולשמיטין, וליובלות, לנטיעה, ולירקות. באחד בשבט - ראש השנה לאילן, כדברי בית שמאי, בית הלל אומרים: בחמשה עשר בו. {הסיום, בע"ה, מחר...}

"...ועת צרה היא ליעקב וממנה יושע." [ירמיה ל' 7]

יום נעים ושמח, בציפיה לישועה!

הדף מוקדש לרפואתו השלמה של בננו יצחק יוסף הכהן בן ביילע זלאטע בתוך שאר חולי ישראל